

ELŐTERJESZTÉS

a Képviselő-testület

2020. év szeptember hónap 24. napján tartandó ülésére

Előterjesztés tárgya: Döntés LIFE pályázatokkal kapcsolatosan**Összeállító:**

Név	Tisztség	Aláírás
Molnár Zsófia	JTP osztályvezető	Molnár Zsófia
dr. Kóródi-Juhász Zsolt	JTP főosztályvezető	

Egyeztetve (Polgármesteri Hivatal):

Név	Tisztség	Aláírás

Az előterjesztés összhangban van a jogszabályokkal:

Név	Tisztség	Aláírás
dr. Bécs-Kónya Zsuzsanna	JTP jogtanácsos	dr. Bécs-Kónya Zsuzsanna
dr. Kóródi-Juhász Zsolt	JTP főosztályvezető	

Pénzügyi, gazdasági szempontból ellenőrizte:

Név	Tisztség	Aláírás
Buzás Lászlóné	GFO főosztályvezető	Buzás Lászlóné

Jegyzői törvényességi ellenőrzés:

Név	Tisztség	Aláírás
dr. Ronyecz Róbert	jegyző	dr. Ronyecz Róbert

Tájékoztatva:

Név	Tisztség	Aláírás
Kassai Dániel	tanácsnok	Kassai Dániel
Komáromi Zoltán	városigazgató	Komáromi Zoltán

Előterjesztő:

Név	Tisztség	Aláírás
Petrovai László	alpolgármester	Petrovai László

Tárgyalja: TFFB, TUL, PEB**Javasolt meghívott:**A határozati javaslat elfogadásához minősített többség szükséges/ nem szükséges*.Az előterjesztés zárt kezelését kérjük/ nem kérjük*.

nyilvános ülés / zárt ülés*		
Mötv.46. § (2) bekezdés a)	46. § (2) bekezdés b)	46. § (2) bekezdés c)
egyszerű többség / minősített többség*		
Kt. SZMSZ 49. § (1-16.)	egyéb jogszabály:.....	
hatáskör jogalapja		
Kt. SZMSZ 65.§ (1) bekezdés b) pont ba) alpont	egyéb jogszabály:.....	
* megfelelő rész aláhúzendó		

Tisztelt Képviselő-testület!

I.

A LIFE program az Európai Unió Környezetvédelmi és Éghajlat-politikai Programja, mely 1992 óta mintegy 5400 sikeres projektet támogatott. A LIFE Program közvetlenül Brüsszelből elnyerhető pályázati forrásokat jelent. A pályázatok brüsszeli elbírálásánál döntő szempont az egyediség, illetve az uniós szinten is mérhető hatás.

A program célja az erőforrás-hatékonyság érdekében és a klíma-változás kezelésére irányuló helyi beavatkozások támogatása, a jobb környezeti és klíma-irányítási rendszerek működésének segítése. A LIFE program két alprogram keretében valósul meg: Környezetvédelmi Alprogram (a program költségvetésének 75%-a) és Klíma Akció Alprogram (a program költségvetésének 25%-a)

Pályázandó téma: Klímaadaptáció a városi vízgazdálkodásban

A városiasodás alapvetően változtatta meg egy adott terület vízgazdálkodási jellemzőit. A burkolt felületekről nő a lefolyás aránya és sebessége, ezáltal a városias vízgyűjtőről kifolyó árhullámok jóval nagyobbak és gyorsabbak lesznek, egyúttal viszont a vízgyűjtőn belül tárazott vízmennyiség csökken (ami talajvízszint-csökkenéshez és gyakoribb vízhiányhoz vezet). A talaj elzárása miatt a csapadékszegény időszakokban a párolgás csökken, ezért a levegő melegebbé és szárazabbá válik (városi hősziget).

További ilyen befolyásoló tényező az éghajlatváltozás, melynek velejárójaként a hazánkban is kialakuló szélsőséges időjárási anomáliák jellemzőek. Egyik ilyen kiugró jelenség a száraz napok növekedése mellett a hirtelen lezúduló nagy mennyiségű csapadék. Bár országos szinten a természetes környezetben is okoznak ezek problémát (mivel a csapadék nem képes a talajba ilyen mennyiségben infiltrálódni, ezáltal „megfulladnak” a növények), a városi környezetben a nagymértékű beton lefedettségéből fakadóan a víz nem szivárog a talajba, belvizek keletkeznek, amik a közüzemi hálózat terhelése mellett az épített környezetben is hatalmas károkat okoznak.

A klímaadaptáció során tehát törekedni kell a természetes hidrológiai ciklus (lefolycsökkenés, tárazás, párologtatás) irányába történő elmozdulásra, különben súlyos infrastrukturális és életminőséget rontó problémákkal kell majd szembenéznünk. Megfelelő vízelvezetéssel ezeket a víztömegeket tároló rendszerekbe lehet vezetni és a későbbiekben, mint fontos nyersanyag, fel lehet használni öntözésre a száraz időszakokban.

A 18. kerületet érintő specifikus problémák:

A 18. kerület területének hidrogeológiai adottságai egyediak, köszönhetően annak, hogy kerületünk is a Duna által lerakott talajrétegekből épült fel. A legkedvezőtlenebb adottság a sok helyen előforduló vízzáró talajszerkezet, valamint a magas talajvíz-szint. Ezek következtében belvizes területek alakulnak ki, a csapadék nem tud elsikkadni és záporok esetén a lefolyó záporvizek elöntést okoznak.

A szélsőséges időjárás másik kerületünket is érintő hatása, hogy a hosszabb vízhiányos, száraz időszakokban már szinte csak folyamatos öntözés mellett lehet megtartani a kiépített parkok növényzetét.

A fentiekén túl a családi házas területek problémája, hogy a lakosság nagy arányban a csapadékvizet az utcára, a közterületre vezeti ki, így ezt az önkormányzatnak kell kezelnie. Mindemelllett a lakosság számára szintén problémát jelent a lakossági kertek öntözése, mivel öntözés hiányában a kerteket nem lehet fenntartani.

A projekt célja:

Komplex projekt, melynek célja egyaránt érinti a lakossági és közterületi vízgyűjtés és hasznosítás, kárenyhítés, zöld környezet fejlesztésének kérdését.

- A legfontosabb lépés a szemléletformálás, amely segítségével a lakosságban és a szakemberekben kialakulna egy újfajta szemlélet, ami a víz-megtartást és újrahasznosítást helyezné fókuszba.
- Olyan klímaadaptív, zöldinfrastrukturális megoldások kísérleti megvalósítása, melyek hatékonysága, hasznossága nyomon követhető, mérhető lenne (monitoring rendszer).
- A tudatosság jegyében egy olyan környezet kialakítása és fenntartása, amely nemcsak kiküszöbölné és megoldaná a problémákat (villámárvíz, elöntések, öntözés hiánya), hanem további hozzáadott értéként zöldebb, virágzóbb életteret is eredményezne.

Vizsgálendő problémák: Budapest legfőbb, adaptációt igénylő vízgazdálkodási kihívásai a klímaváltozás tükrében:

- Burkolt és burkolatlan hegyvidéki és sík területek a villámárvíz okozta károk feltérképezése; dombos területeken mély szerkezetek elöntése. Az elöntés helyenként a felszíni összegyűléstől, máshol az egyesített csatornarendszer kiöntése nyomán valósul meg.
- Sűrűn beépített területek mikroklimatikus problémái az át nem eresztő burkolatok és a csekély párologtatási kapacitás miatt.
- A Duna szélsőséges vízjárása (ebben a témakörben csak a kisvizekkel és a várható középvezetekkel foglalkozna a projekt, mert a mértékadó árvízi szintek (MÁSZ) meghatározása parlamenti hatáskör).

A projekt várható tevékenységei:

A projekt során létrejövő modellezés és demonstrációs helyszín(ek) eredményei az alábbiak lennének:

- Lefolyási modell és térkép: A biztosítótársaságok adatai és a lefolyási modell térkép alapján azonosíthatóak lesznek a villámárvíz és hőhullámok kockázatának erősen kitett területek. A helyszínek egyedi vizsgálata alapján meg lehet határozni a rövid, közép- és hosszú-távú fejlesztési lehetőségeket, illetve a villámcsapadék riasztási helyzet esetén a személyi és vagyonbiztonság megőrzése és a városi működés szempontjából szükséges intézkedéseket (Csapadék riasztási terv; Fejlesztési terv).
- Demonstrációs projekt: A pontszerű beavatkozás elvégzését és hatásainak elemzését követően alkalmazható típusmegoldások születnek, melyek engedélyezése, szabályzat szintű előírása és kivitelezése egyszerűbbé válik. A lokálisan szükséges beavatkozások helyi hatásai modellezhetővé válnak. A modellszámítást követően a korábban azonosított magas kitettségű helyekre a legjobb hatást elérő beavatkozás tervezhető.
- Duna vízhozam- és vízállás-eloszlások a jövőre: a kifejlesztett módszertan és a kapott eredmények a regionális és távolabbi alvízi szereplők hasonló problémáinál is alkalmazhatóak lennének.

Projekt benyújtásának határideje: 2020. október 6.

A projekt megvalósítás: várhatóan 3-4 év

A XVIII. kerület által betöltendő pozíció: Projekt Partner

A projekt teljes költségvetése: 1,8 millió EUR, ebből a XVIII. kerületi önkormányzat, mint projekt partner költségvetése várhatóan 330 ezer EUR összeg körül alakul (forintra átszámolva kb. 118 millió Ft)

Támogatási intenzitás: önkormányzatok esetében 55%

Önerő támogatás lehetősége: a 45%-os önerő 50%-a kérhető további támogatásként, az Innovációs és Technológiai Minisztériumon keresztül

Támogatott tevékenységek köre:

1. személyi költség (az Önkormányzat alkalmazottai, akik részt vesznek a projektben);
2. utazási költség (projekt találkozók, workshopok és projekt rendezvények);
3. harmadik fél felé történő kifizetés (vállalkozói díj)
4. infrastrukturális beruházás

Lehetséges Partnerség:

- XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat (vezető partner)
- Fővárosi Önkormányzat
- Klímabarát Települések Szövetsége
- Fővárosi Csatornázási Művek
- Budapesti Műszaki Egyetem
- Országos Meteorológiai Szolgálat
- Budapest Főváros XVIII. kerület Önkormányzata

II.

Budapest Főváros Önkormányzata is pályázatot tervez benyújtani a 2020. évi, őszi LIFE Klíma Akció Alprogramra.

Pályázandó téma: Alacsony szén-dioxid kibocsátású, megújuló energiára építő modellértékű beruházások Budapesten

Az energiafelhasználás trendjeinek változása (pl. hőhullámok, home office) és a városi mobilitás gyors ütemű elektrifikációja kihívás elé állítja a várost és annak villamosenergia hálózatát. Emellett fontos kiemelni azt a tényt is, hogy a város energiaszükségletének csupán 4%-át adják a megújuló energiaforrások. Ezekre való tekintettel, jelen projekt célja az alacsony szén-dioxid-kibocsátású, lokális beruházások elősegítése a városi közegben azáltal, hogy a projekt széles körben demonstrálja a városi tetőkre kihelyezhető napelemek telepítésének lehetőségeit.

A projekt célja:

A projekt célja, hogy a demonstrációs beavatkozásokon keresztül válaszokat adjon a jogi, adminisztratív, műszaki és a városi prosumerizmus (elektromos áram termelés és felhasználás egyidejűleg) pénzügyi és társadalmi, viselkedési akadályaira. A projekt be kívánja vonni a fő érdekelt feleket és a területen működő legfontosabb szereplőket.

A projektben központi szerepet játszik a közösségek bevonása, a közösségi energia koncepciója, amely önmagában hordozza az energiahatékonyság növelését, az üvegházhatású-gázok kibocsátásának csökkentését és a megújuló energiák részarányának növelését a régióban, Magyarországon. Közösség alatt nemcsak egy adott település, kerület értendő, hanem társasházak, családi házas övezetek, vagy akár az ipari parkok is energia közösségeknek foghatók fel. A projekt ezt az irányelvet kívánja teszteléssel, értékeléssel és felskálázási tervvel alátámasztani.

Tekintettel arra, hogy a projekt elsősorban a helyi energiaszükségletre és megújuló hiányára fókuszál, ennek okán a lakosságot és más villamosenergia fogyasztókat céloz meg. Ennek fényében nélkülözhetetlen a települési (kerületi) önkormányzatok bevonása, az általuk feltárt igényekre és kihívásokra való reagálás.

A projekt várható eredményei:

A projekt lehetővé teszi a város és a régió számára, hogy a lehető leghatékonyabban fektessen be a megújuló technológiákba és hasznosítsa azokat az üvegházhatású gázok csökkentése érdekében. A kibocsátás-csökkentés egyik fő pillére az épületek hatékonyságának növelése a közlekedés kibocsátásának csökkentése mellett. A projekt egyik fő eredménye egy optimális forrásallokációs terv készítése állami források, magánberuházások felhasználásával, növelve a budapesti bérlők és állampolgárok elfogadási hajlandóságát.

A projektnek köszönhetően a város és a régió „iránymutatóvá” válik a napenergiát alkalmazó technológiák tekintetében és jó példaként szolgál a V4 országok és a közép-kelet európai régió városai előtt.

A projekt tervezése során kiemelt szempont a *fenntarthatóság*. A projekt eredményei beépítésre kerülnek a város hosszú távú éghajlat-politikájába, összhangban az országos politikával, amely nagymértékben épül a napenergiára. A villamosenergia-szolgáltatók projektbe való bevonása biztosítja, hogy az új technológiáknak a kritikus infrastruktúrába való integrációja zavartalan legyen.

A projekt lehetővé teszi egy *pénzügyi terv* kialakítását, így vonzóvá válik az intézményi finanszírozók, valamint a lakásszövetkezetek és az áramszolgáltató számára is.

Számszerűsíthető eredmények:

- 10 demonstrációs beavatkozás megvalósítása, mely eredményei alapján gazdaságilag megtérülő komplex beruházási csomagok felkínálása a városi szereplők számára (lakosság, intézmények, kis és nagy vállalkozások, pénzintézetek stb.).
- a demonstrációs beavatkozások felskálázásából származó hosszú távú hatás: 300-400 MW megújuló energia kapacitás kiépítése, amely Budapesten kívüli 1000-1200 MW primer energiahordozó felhasználásával egyenértékű.

Projekt benyújtásának határideje: 2020. október 6.

A projekt megvalósítás: várhatóan 5-6 év

A XVIII. kerület által betöltendő pozíció: Projekt Partner

A projekt teljes költségvetése: 3 millió EUR, ebből a XVIII. kerületi önkormányzat, mint projekt partner költségvetése várhatóan 300-400 ezer EUR összeg körül alakul (forintra átszámolva kb. 100-150 millió Ft).

Támogatási intenzitás: önkormányzatok esetében 55%

Önerő támogatás lehetősége: a 45%-os önerő 50%-a kérhető további támogatásként, az Innovációs és Technológiai Minisztériumon keresztül

Támogatott tevékenységek köre:

1. személyi költség (az Önkormányzat alkalmazottai, akik részt vesznek a projektben);
2. utazási költség (projekt találkozók, workshopok és projekt rendezvények);
3. harmadik fél felé történő kifizetés (vállalkozói díj)
4. infrastrukturális beruházás

Lehetséges Partnerség:

- Fővárosi Önkormányzat (vezető partner)
- Óbudai Egyetem
- Magyar Napelem és Napkollektor Szövetség
- ELMŰ Hálózati Kft.
- Agora Energiewende (Németország)
- Budapest Főváros XVIII. kerület Önkormányzata

Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzat Képviselő-testületének a Képviselő-testület Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 42/2011. (XII.20.) önkormányzati rendelete 65.§ (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a pályázat benyújtásáról a Képviselő-testület dönt.

Fentiekre tekintettel kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy támogassa az alábbi határozati javaslatokat.

Határozati javaslatok:

1.) Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Képviselő-testülete úgy dönt, hogy az Önkormányzat benyújtja pályázatát a LIFE programra, a „Csapadékvíz kezelése urbánus környezetben, alkalmazkodás és megelőzés” témában, mint Projekt Partner. Felkéri és felhatalmazza a polgármestert, hogy a pályázat pozitív elbírálása esetén a sikeres megvalósítása érdekében a szükséges intézkedéseket és nyilatkozatokat tegye meg és gondoskodjon a pályázat megvalósításához szükséges 27.000.000.-Ft, azaz Huszonhétmillió forint önerő betervezéséről az Önkormányzat 2021-2024. évi költségvetésébe.

Határidő: 2024. december 31.

Felelős: polgármester

2.) Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Képviselő-testülete úgy dönt, hogy az Önkormányzat benyújtja pályázatát a LIFE programra, az „Alacsony szén-dioxid kibocsátású, megújuló energiára építő modellértékű beruházások Budapesten” témában, mint Projekt Partner. Felkéri és felhatalmazza a polgármestert, hogy a pályázat pozitív elbírálása esetén a sikeres megvalósítása érdekében a szükséges intézkedéseket és nyilatkozatokat tegye meg és gondoskodjon a pályázat megvalósításához szükséges 34.000.000.-Ft, azaz Harmincnégy millió forint önerő betervezéséről az Önkormányzat 2021-2026. évi költségvetésébe.

Határidő: 2026. december 31.

Felelős: polgármester

Budapest, 2020. SZEPTEMBER 16.



Petrovai László
alpolgármester